

Generell utdanningsplan Seksjon for blodsykdommar, 2025

Hensikt og målsetting

Utdanningsvirksomheten skal sørge for at utdanningen av legespesialister skjer innen faglige forsvarlige rammer og på en måte som sikrer tilstrekkelig kvalitet og gjennomstrømming i utdanningsløpet. Det skal lages en overordnet utdanningsplan for den enkelte spesialitet som angir hvordan virksomheten vil sikre at leger i spesialisering kan oppnå læringsmålene. Formålet med den overordnede utdanningsplanen for hver av spesialitetene er å beskrive oppbygning og rekkefølge for hele utdanningsløpet i spesialiteten, inkludert spesialiseringssuppleringsstjeneste. Helse Vest har laget mal for hvordan utdanningsplanen skal utformes. De ulike planene vil bli publisert på Helseforetakenes nettsider og vil være tilgjengelige for 1) spesialitetskomiteene som skal godkjenne og vurdere utdanningsvirksomheter og 2) for LIS som skal søke jobb.

Beskrivelse av virksomheten

Seksjon for blodsykdommer er en del av Medisinsk klinikk på Haukeland Universitetssjukehus (HUS), og tilbyr utredning og behandling av hematologiske tilstander, bortsett fra bløderutredning og oppfølging som styres fra Rikshospitalet. Sammen med Rikshospitalet har Seksjon for blodsykdommer flerregional funksjon for allogen stamcelletransplantasjon. Seksjonen har regionalt ansvar for autologe stamcelletransplantasjoner, inkludert for pasienter med multippel sklerose (internasjonal studie). For øvrige hematologiske tilstander har seksjonen en lokal funksjon for Helse Bergen sitt opptaksområde. Spesialistkandidater får erfaring med de aller fleste blodsykdommer.

Antall spesialister og LIS

Det er 10 faste overlegestillinger ved Seksjon for blodsykdommer. To av overlegene har hovedstilling på Universitetet i Bergen og bistilling ved seksjonen, og flere av de øvrige legene har deltidstilknøyning til pågående forskningsprosjekter. Vi har 5 utdanningsstillinger i hematologi (LIS 3) og 1 rotasjonsstilling (LIS 2). Det er 1 LIS 1 tilknyttet seksjonen. LIS 3 konstitueres vanligvis tidlig i forløpet og går da bakvakt.

Organisering av virksomheten og ivaretagelse av daglig drift

På seksjonens sengepost (Medisinsk klinikk sengepost 5 nord/Med 5N) gjennomføres utredning og behandling av hematologiske og indremedisinske tilstander. Sengeposten er delt i to, hvor én fløy er for pasienter generelle hematologiske tilstander og én fløy er for transplantasjonspasienter.

Pasientene på sengeposten er inndelt i flere arbeidsgrupper. Hver gruppe bemannes med minst én overlege og én LIS. Arbeidet på sengeposten begynner med previsitt ca kl. 09. Seksjonen har skriftlige rutiner for previsitt, visitt, elektive pasienter og flere andre praktiske aspekter.

Seksjonen har en stor poliklinisk aktivitet for utredning av stabile pasienter (inkludert transplantasjonsutredninger) og behandling med bl.a. cytostatika, transfusjoner og venesectio. På poliklinikk og sengepost utføres også prosedyrer som cristabiopsi, sternalpunksjon og spinalpunksjon. LIS 3 og spesialister alternerer mellom sammenhengende uker med arbeid på sengeposten og sammenhengende uker med andre aktiviteter, som omfatter poliklinikk, bakvakt og administrasjon (ferdigstilling av pasientarbeid).

LIS som går i primærvakt er borte fra seksjonen i nær halvparten av arbeidstiden. Primærvaktene går per dags dato i 13-delt vakt, med avspaseringsuke.

Medisinskfaglig samarbeid

Seksjonen samarbeider tett med andre sykehus og med andre enheter på Haukeland Universitetssjukehus, blant annet Mottaksklinikken, Laboratorieklinikken, Kreftavdelingen, Hjerteravdelingen, Lungeavdelingen, Kirurgisk klinikk, Kirurgisk serviceklinikk (anestesi, intensiv), Kvinneklinikken, Radiologisk avdeling og Barne- og ungdomsklinikken om diagnostikk og behandling. Seksjonens leger er også en del av generell indremedisinsk beredskap på Medisinsk klinikk.

Samarbeid på tvers av profesjonene

Seksjonens leger samarbeider i stor utstrekning med en rekke andre profesjonsgrupper, blant annet sykepleiere med og uten spesialutdanning, fysioterapeuter, kliniske ernæringsfysiologer, bioingeniører, sosialtjenesten, psykologer, radiografer med flere som ledd i daglige arbeidsprosesser knyttet til pasienter med blodsykdommer og generelle indremedisinske problemstillinger.

Beskrivelse av utdanningsløpene

Alle LIS er primært tilknyttet sengepost Med 5N. LIS 2/3 som går i primærvakt bruker halvparten av tiden til vaktarbeid og resten til sengepostarbeid eller poliklinisk arbeid. LIS 3 som går i bakvakt har like mye poliklinisk aktivitet som seksjonens overleger.

LIS 2-løpet: LIS 2-forløpet i Helse Bergen har en definert minstetid på 30 mnd. De aktuelle læringsmålene er tenkt oppnådd gjennom rotasjon mellom Mottaksklinikken, Hjerteavdelingen, Lungeavdelingen og de indremedisinske seksjoner. For kandidater som går hele sitt forløp på HUS vil felles læringsmål for indremedisinske fag (del 2) i størst mulig grad slutføres før en går videre med læringsmål for LIS 3 i blodsykdommer. Seksjon for blodsykdommer kan få fordelt LIS 2, men det er ikke et krav å jobbe på seksjonen for å innfri felles læringsmål for indremedisinske fag (del 2).

LIS 3-løpet: Seksjonen gir tilbud om komplett tjeneste for alle læringsmålene i blodsykdommer, bortsett fra læringsmålene for lymfom (BLS 045, BLS 046, BLS 047, BLS 048, BLS 049, BLS 050, BLS 051, BLS 054, BLS 055, BLS 057, BLS 058, BLS 059, BLS 060, BLS 061 og BLS 062). Minstetid for LIS 3 forløpet i blodsykdommer er 30 måneder. For å dekke læringsmål om lymfom skal LIS 3 jobbe 6 måneder ved Kreftavdelingen. Det er tegnet en fagavtale.

Det kan være aktuelt med hospitering eller undervisning ved andre enheter, som Avdeling for medisinsk biokjemi og farmakologi (MBF) og/eller Avdeling for immunologi og transfusjonsmedisin (AIT) for å oppnå enkelte læringsmål, som for eksempel BLS 0106 (hemoglobinopati) og BLS 111 (flowcytometri).

Seksjonen gir koordinert sentraltjeneste i blodsykdommer for leger i Helse Fonna og Helse Førde (se under), samt gir mulighet for å oppnå spesialkompetanse innen allogen stamcelletransplantasjon for leger ved Stavanger universitetssykehus.

Stillingsforhold

Som hovedregel har egne kandidater fast stilling ved seksjonen. Kandidater som roterer fra andre foretak for sentraltjeneste beholder sin faste stilling lokalt og tilbys midlertidig stilling i lengde tilsvarende forventet utdanningsløp. Forløpene fordeles mellom kandidater som har hele utdanningsperioden i Helse Bergen og kandidater som roterer for sentraltjeneste.

Sentraltjeneste

Seksjonen tilbyr koordinert sentraltjeneste i henhold til instruksjon fra regionalt utdanningsråd med følgende minstetider for tjeneste

- 1: Stavanger Universitetssykehus: 6 mnd
- 2: Helse Førde: 30 mnd
- 3: Helse Fonna: 24 mnd

Introduksjon av nye LIS

Nye LIS introduseres i Medisinsk klinikk på følgende måte:

1. Skriftlig introduksjonsinformasjon sendes ut på forhånd.
2. Introdag:
 - Felles møte med klinikkledelsen.
 - Administrativt mottak v/sekretariat. Kort omvisning i klinikken. Utdeling ID kort, klær.
 - Møte med seksjonsoverlege.
3. Introduksjon med overlege i løpet av den første uken med gjennomgang av sentrale tema innen blodsykdommer og klinisk drift ved sengeposten.
4. Tidlig medarbeidersamtale og tildeling av veileder.
 - Tildeling av kurspakke nyansatte (Introkurs IKT, aHLR kurs)

- Tildeling av generell kurspakke for regelmessig gjennomføring (Brannvern, IT sikkerhet, hygiene)
- Tildeling av aktuelle kompetanseplaner i LIS utdanningen

5. Utforming av individuell utdanningsplan sammen med veileder.

Supervisjon, veiledning og faglig utvikling

Den enkelte LIS får oppnevnt en veileder ved tiltredelse. LIS i blodsykdommer skal ha veileder som er godkjent spesialist i blodsykdommer. Veiledningssamtale skal finne sted minst én gang per mnd. Ved Medisinsk klinikk er det avsatt tid til veiledningssamtale første tirsdag hver måned. LIS og veileder skal i første veiledningsmøte utforme en individuell utdanningsplan for LIS. Kopi av utdanningsplanen skal sendes til utdanningsutvalget og seksjonsoverlegen. Det gjennomføres i tillegg regelmessige evalueringskollegium ved seksjonen.

Ved arbeid på sengepost arbeider LIS tett med overlege, som er tilgjengelig for supervisjon og konferering. Det er regelmessig avsatt tid for LIS til gjennomgang av polikliniske pasienter sammen med poliklinikkansvarlig overlege. Kliniske problemstillinger kan også tas opp på ukentlige seksjonsmøter eller felles previsitt, som finner sted hver fredag. Hver tirsdag er det avsatt tid til felles mikroskopi av blod- og benmargstryk for LIS i regi av overlege.

Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål

Kandidatene gis regelmessig tilbakemelding på faglig progresjon i veiledningssamtaler. For LIS som følger ny modell for spesialistutdanning er veiledning, kurs og prosedyreopplæring lagt inn i Kompetanseportalen (KP). Kandidater som følger overgangsordning, følger individuell utdanningsplan etter gammel mal.

Når en LIS mener at et læringsmål er sendes dette til signering hos veileder. Et utvalg av læringsmål godkjennes etter evaluering i evalueringskollegium. Etter at alle læringsmål er signert av kandidat og veileder sendes læringsmålet til godkjenning hos utdanningsansvarlig overlege.

Teoretisk undervisning

Regional internundervisning i hematologi finner sted hver onsdag og torsdag i tidsrommet kl. 12:30 - 13:00. Dette sikrer minst 70 undervisningstimer i året. Det er ingen andre planlagte oppgaver i tidsperioden der undervisningen foregår. Utdanningsutvalget har ansvar for å sette opp undervisningstema og fordele temaene. Noen emner dekkes av leger utenfor seksjonen. Tema hentes fra listen over læringsmål for spesialisering i blodsykdommer, og skal inkludere transplantasjonsrelaterte emner, slik at JACIE-krav om internundervisning imøtekommes. I løpet av utdanningstiden skal kandidaten ha vært gjennom alle emnene minst én gang.

Felles internundervisning for Medisinsk klinikk, Hjerteavdelingen, Lungeavdelingen og Mottaksklinikken (20 minutter) finner sted om tirsdag til torsdag som ledd i fellesundervisning i generell indremedisin.

Kurs/kongressdeltagelse: LIS får muligheten til å delta på anbefalte kurs innen spesialiteten blodsykdommer, invitasjon til å delta på vår- og høstmøte for Norsk selskap for hematologi og årlig regionalt møte for blodsykdommer og lymfom, samt mulighet for deltakelse på internasjonale kongresser.

Andre faste møter:

- Patologimøte: Mandag kl 15:00 - 15.30.
- MDT-møte myelomatose: Mandag 15:30 – 16:00
- Infeksjonsmøte: Tirsdag kl 15
- Transplantasjonsmøte: Onsdag kl 14:00 – 15:00
- Seksjonens forskningsmøte: Annenhver fredag kl. 12:00 - 13:00
- Fredagsmøte: Felles morgenundervisning for sykehusets ansatte (30 min) annenhver fredag. Ansvaret for Fredagsmøtet rullerer mellom sykehusets enheter og evt. eksterne forelesere.

Anbefalt litteratur/ressurser for LIS:

- Seksjonens prosedyrer i [elektronisk kvalitetshåndbok \(EK\)](#)
- Nasjonale handlingsprogram - [Maligne blodsykdommer](#)
- Øvrige handlingsprogrammer (oversikt på [Norsk selskap for hematologi sine nettsider](#))
- How I treat (i tidsskriftet [Blood journal](#)).

Indremedisin/generelle emner inkludert hematologi:

- [Tidsskriftet for Den norske lægeforening](#)
- [Annals of Internal Medicine](#)
- [British Medical Journal](#)
- [The journal of the American Medical Association](#)
- [Journal of Internal Medicine](#)
- [The Lancet](#)
- [American Journal of Medicine](#)
- [New England Journal of Medicine](#)

Hematologi

- [British Journal of Haematology](#)
- [European Journal of Haematology](#)
- [Blood](#)
- [American Journal of Haematology](#)
- [Bone Marrow Transplantation](#)
- [Thrombosis and Haemostasis](#)

Felles kompetansemål (FKM)

Felles kompetansemål er tildelt som plan i felles kompetansemodul. Teoretisk undervisning i temaene etikk, kvalitet og pasientsikkerhet, lovverk, pasient og brukermedvirkning, systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse dekkes av obligatorisk kurs i administrasjon og ledelse. Temaer som pasient- og pårørendeopplæring, samhandling, kommunikasjon, kunnskapshåndtering og forskningsforståelse dekkes gjennom internundervisning og veiledning/eventuelt gruppeveiledning.

Utdanningsutvalg og utdanningsansvarlig overlege

Nytt utdanningsutvalg velges i oktober hvert år, i tidsmessig relasjon til hovedrotasjon for LIS på Medisinsk klinikk. Utdanningsutvalget skal bestå av minst 2 overleger og 2 LIS.

Utvalget skal planlegge og styre seksjonens utdanningsvirksomhet, og har blant annet som oppgaver å:

- gjennomgå individuelle utdanningsplaner for LIS
- legge til rette for at hver enkelt LIS får nødvendig bistand fra veileder til å utarbeide en god individuell utdanningsplan
- revidere og oppdatere seksjonens utdanningsplan (dette dokumentet) i desember hvert år
- lage en plan for internundervisning

Forskning

Seksjonen har stor forskningsaktivitet med om lag 30 vitenskapelige publikasjoner hvert år. Det tilrettelegges for at alle LIS 3 får muligheten til å delta på kurs i GCP (Good Clinical Practice). Det er ønskelig at LIS 3 bidrar i seksjonens kliniske studier. Grunnleggende vitenskapsfilosofiske emner dekkes av GCP-kurset, og tas regelmessig opp på møter i seksjonens forskningsutvalg.

Individuell utdanningsplan

Ved tilsetning skal det utarbeides en individuell utdanningsplan, som viser hva LIS skal gjennomføre (læringsmål, læringsaktiviteter og læringsarenaer), basert på hvor i utdanningsløpet den enkelte LIS starter. Den individuelle utdanningsplanen utarbeides av LIS i samarbeid med veileder og evt. utdanningsansvarlig overlege. Planen skal godkjennes av seksjonsoverlege.

Konstituering

Konkrete krav for konstituering til overlege ved seksjonen: Minst 6 måneders tjeneste ved seksjonen. Det legges vekt på erfaring og modenhet til å innta denne rollen, i tillegg til erfaring med transplanterte pasienter.

Simulering og ferdighetstrening

Simulering og ferdighetstrening inngår ikke som en del av daglige aktiviteter, men utstyr for simulering av ulike prosedyrer er tilgjengelig ved Ferdighetssenteret ved HUS.

Tillitsvalgte

Medisinsk klinikk har til enhver tid en hovedtillitsvalgt og en varatillitsvalgt for LIS. De tillitsvalgte representerer Yngre legers forening (YLF), som er en yrkesforening i den norske legeforening for LIS 1, LIS 2/3, legespesialister, samt en del leger i vitenskapelige stillinger og stipendiater. Det er i tillegg et eget verneombud for klinikkens leger.

Kontakt

For spørsmål om spesialistutdanningen ta kontakt med Seksjonsoverlege Astrid Marta Olsnes eller seksjonens utdanningsutvalg ved overlege Øystein Sefland.